

**Міністерство освіти і науки України
Луганський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини, біологічних і харчових технологій
Кафедра тваринництва та харчових технологій**

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету

Людмила ПАРХОМЕНКО
«31» серпня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

ступінь освіти бакалавр

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

спеціальність
204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

освітня програма
Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Робоча програма **Вступ до спеціальності** для здобувачів вищої освіти спеціальності 204 ТВППТ освітньої програми Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва «30» серпня 2021 року – 11 с.

Розробник:

Шахова Юлія Юріївна, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри тваринництва та харчових технологій
Протокол від «30» серпня 2021 р. № 10

Завідувач кафедри

Валентина МОГУТОВА

Схвалено проектною групою освітньої програми
Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Гарант освітньої програми

Юлія ШАХОВА

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни **Вступ до спеціальності** складена відповідно до освітньої програми підготовки **бакалавр** галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство формує загальні та спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни– формування професійної орієнтації, усвідомлення значимості тваринництва щодо нормального життєзабезпечення людини, раціонального природокористування, для оволодіння формами навчання та методами наукової діяльності

Завдання вивчення дисципліни:

Ознайомити здобувачів вищої освіти з історією, структурою, особливостями навчання у вищих навчальних закладах; визначити професійну зорієнтованість фаху технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва, що саме повинен знати і вміти технолог та в чому полягає суть його професійної діяльності; інформувати здобувачів вищої освіти про стан і перспективи розвитку вітчизняного і зарубіжного тваринництва, визначити місце і значення тваринництва у системі аграрного виробництва і житті людини; вплив тваринництва на екологію та його зв'язок з іншими галузями виробництва.

В завдання дисципліни також входить допомогти першокурснику швидше освоїтися з особливістю вищого навчального закладу, з організацією навчального процесу і пропонувати студентам перевірені багатьма її попередниками більш ефективні способи засвоєння лекції, лабораторно-практичних занять, використання бібліотек, кабінетів і лабораторій університету, допомогти організувати свій робочий день і відпочинок. Сприяти розширенню професійної і загальної ерудиції здобувачів вищої освіти, допомогти їм усвідомити, що знання – це безцінний капітал, який не виміряти в умовних одиницях, і залежать вони від того, скільки людина читає, бачить і чує.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують:

дисципліни, що забезпечуються:

1. Гігієна тварин
2. Механізовані технології виробництва продукції тваринництва
3. Організація племінної справи
4. Бджільництво та технологія виробництва продукції бджільництва
5. Технологія виробництва продукції тваринництва
6. Технологія виробництва продукції птахівництва
7. Технологія виробництва продукції дрібного тваринництва
технологія виробництва молока і яловичини
8. Технологія виробництва продукції свинарства

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання

відповідно до освітньої програми Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва спеціальності 204 ТВППТ

Інтегральна компетентність (ІК):

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК7. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції скотарства.

СК8. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції свинарства.

СК9. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції птахівництва.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Розробляти, впроваджувати й модернізувати ефективні технології і процеси у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	обов'язкова	
	Спеціальність 204 ТВПШТ Освітня програма ТВПШТ		
Змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: бакалавр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 90		1	1
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,875 самостійної роботи здобувача – 3,75		1	1
		Лекції	
		год. 14	год. 4
		Практичні	
		год. 16	год. 4
		Лабораторні	
		год.	год.
	Самостійна робота		
год.60	год. 82		
Форма контролю: залік			

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Особливості індивідуального розвитку тварин

Завдання дисципліни, її роль і місце в системі підготовки фахівців. Значення тваринництва у забезпеченні населення продуктами харчування та промисловою сировиною. Сучасний стан виробництва продукції тваринництва та перспективи і шляхи його збільшення. Походження та одомашнення тварин. Поняття про диких, приручених, свійських і сільськогосподарських тварин. Час і місце одомашнення тварин. Генетичні основи онтогенезу та його зв'язок з філогенезом. Ріст і розвиток. Періоди онтогенезу. Закономірності індивідуального розвитку тварин та фактори, що впливають на нього. Методи вивчення росту тварин.

Тема 2. Види продуктивності сільськогосподарських тварин. Особливості технології виробництва молока

Оцінювання корів за молочною продуктивністю, велику рогату худобу за м'ясною продуктивністю. Прижиттєва та післязабійна оцінка тварин. Фактори, що впливають на м'ясну продуктивність тварин. Оцінювання овець, коней та птиці за показниками продуктивності. Поняття про технологію виробництва молока та її складові частини. Основи відтворення стада. Структура стада. Господарська зрілість телиць і бугайців. Тривалість тільності та фактори, що впливають на неї. Способи та системи утримання корів, годівля по періодах утримання з урахуванням фізіологічного стану.

Тема 3. Особливості технології виробництва яловичини та свинини

Значення яловичини в харчуванні людей та її хімічний склад. Шляхи збільшення виробництва яловичини. Типи спеціалізованих підприємств та їх особливості. Технологія виробництва яловичини у молочному та молочно-м'ясному скотарстві. Значення свинарства, стан і тенденція його подальшого розвитку. Господарсько-біологічні особливості свиней. Біологічна і харчова цінність свинини та її значення у забезпеченні науково-обґрунтованої потреби людини у поживних речовинах.

Тема 4. Особливості виробництва продукції вівчарства та козівництва. Різноманітність продукції овець та кіз як об'єктивна основа виробничої і економічної інтенсифікації вівчарства. Різноманітність продукції овець та кіз. Класифікація порід овець та кіз.

Тема 5. Біологічні та господарські особливості сільськогосподарської птиці.

Значення птахівництва та біологічні особливості сільськогосподарської птиці різних видів. Стан і тенденція розвитку птахівництва в Україні та країнах світу. Розвиток бройлерної промисловості в Україні та розвинутих країнах світу.

Тема 6. Особливості розведення та використання коней.

Народногосподарське значення конярства та біологічні особливості коней. Стан галузі в Україні і за кордоном. Породи коней. Завдання і перспективи розвитку бджільництва. Склад і особливості бджолої сім'ї. Вплив різних факторів на продуктивність і виживання бджолої сім'ї.

Тема 7. Особливості технології виробництва продукції бджільництва, кролівництва і звірівництва та вирощування риби.

Стан галузі в Україні і за кордоном. Завдання і перспективи розвитку бджільництва. Склад і особливості бджолої сім'ї. Вплив різних факторів на продуктивність і виживання бджолої сім'ї. Хутрова та м'ясна продуктивність кролів і звірів. Типи рибних господарств.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
Тема 1. Вступ Особливості індивідуального розвитку тварин.	14	2	2		10	13	1			12
Тема 2. Види продуктивності сільськогосподарських тварин. Особливості технології виробництва молока	14	2	2		10	13	1			12
Тема 3. Особливості технології виробництва яловичини та свинини	14	2	2		10	13	1			12
Тема 4. Особливості виробництва продукції вівчарства та козівництва.	14	2	2		10	14	1	1		12
Тема 5. Біологічні та господарські особливості сільськогосподарської птиці	14	2	2		10	13		1		12
ТЕМА 6. Особливості розведення та використання коней.	14	2	2		10	13		1		12
ТЕМА 7. Особливості технології виробництва продукції бджільництва, кролівництва і звірівництва та вирощування риби	6	2	4			11		1		10
Усього	90	14	16		60	90	4	4		82

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ Особливості індивідуального розвитку тварин.	2	
2	Види продуктивності сільськогосподарських тварин. Особливості технології	2	
3	Особливості технології виробництва яловичини та свинини	2	
4	Особливості виробництва продукції вівчарства та козівництва	2	1
5	Біологічні та господарські особливості сільськогосподарської птиці	2	1
6	Особливості розведення та використання коней.	2	1
7	Особливості технології виробництва продукції бджільництва, кролівництва і звірівництва	4	1
	Разом:	16	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ Особливості індивідуального	10	12
2	Види продуктивності	10	12
3	Особливості технології виробництва	10	12
4	Особливості виробництва продукції вівчарства та	10	12
5	Біологічні та господарські особливості	10	12
6	Особливості розведення та використання коней.	10	12
7	Особливості технології виробництва продукції бджільництва, кролівництва і звірівництва		10
	Разом:	60	82

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).

5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: пояснення, лекція.
- 1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.
- 1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*.
- 2.2. *Методи синтезу*.
- 2.3. *Індуктивний метод*.
- 2.4. *Дедуктивний метод*.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)
- 3.2. *Репродуктивний*.
- 3.3. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій)

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю: залік.

Методів оцінювання:

- опитування;
- тестування;
- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю.

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Звіти з практичних робіт	Самостійна робота	Тести в Moodle	Підсумкове завдання	
20	20	20	40	100

або

Таблиця 5.2 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, освітньої програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Поточний контроль							Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
8	8	8	9	9	9	9	40	100

T1, T2 ... T11 – теми навчальної дисципліни.

Таблиця 5.3 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Результати навчання	Види робіт			
	Тест	Письмова робота	Практичне завдання	Усна відповідь
ПРН 2.	+		+	+

Критерії оцінювання

Таблиця 5.2 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Вступ до спеціальності «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»; навч. посібник /Ладика В.І, Крятов О.В., Бондарчук Л.В/ Суми: ВТД «Університетська книга», 2008.-255 с
2. Вступ до зооінженерії: навч. посібник/ Крятов О.В., Царенко О.М., - Суми, «Слобожанщина», 2002 – 228 с.
3. Машкін М.І. Технологія виробництва молока і молочних продуктів / М.І. Машкін, Н.М. Париш / Навчальне видання: - К.: Вища освіта, 2006. - 351 с.
4. Перцевий Ф. В. Технологія переробки молока: Навчальний посібник /Ф. В. Перцевий, П. В. Гурський , О. О. Гринченко, та ін. / Харків: ХДУХТ, 2006. 378 с.: іл.
5. Костенко В.І. Практикум із скотарства і технології виробництва молока та яловичини. - К.: Урожай, 1996. - 256 с.
6. Луценко М.М., Іванишин В.В., Смоляр В.І. Перспективні технології виробництва молока: Монографія. - К.: Видав. центр "Академія", 2006. - 192 с.
7. Нормативно-правові акти з ідентифікації та реєстрації тварин. Мінагрополітики України. - К., 2005.- 194 с.
8. Підпала Т.В. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини: Курс лекцій. - Миколаїв: МДАУ, 2006.- 359 с.
9. Полушин А.А., Алпатов А.В., Ставцев А.Н. Оценка привязного и беспривязного способов содержания КРС // Техника и оборудование для села. 2010. №12. С. 34-36.
10. Рубан Ю.Д. Конституция животных и проектирование технологических и селекционных процессов в скотоводстве. - К.: Аграрна наука, 2003.- 284 с.
11. Рубан Ю.Д. Породы и племенное дело в скотоводстве: эволюция и прогресс.- К.: Аграрна наука, 2003.- 394 с.
12. Наукове обґрунтування технологій молочного та м'ясного скотарства / Я. М. Гадзало, М. І. Бащенко, О. І. Костенко, О. М. Жукорський, О. К. Трішин, Є. В. Руденко, В. П. Шабля, С. Г. Юрченко, О. Є. Адмін, А. О. Парієв, С. М. Александров, Н. Г. Адміна, Т. Л. Осипенко, І. Ю. Задорожна, С. Ф. Антоненко, Л. Г. Гребень, Ю. С. Кравченко, В. А. Марченко, О. М. Панченко, Н. Л. Балагуровська, Д. В. Зволейко, Б. І.Шевчук, Р. М. Дібіров, Н. П. Русько, Є. Ф. Ткач, О. О. Дробишев, Т. М. Коротченко / Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України, Науково-методичний центр «Технології у тваринництві». – Харків. – 2015. – 498 с.
13. Шабля В. П., Помітун І. А., Савран В.П., Адмін О. Є., Трішин О. К., Юрченко С. Г., Піскун В. І., Гребень Л. Г., Антоненко С. Ф., Гончаренко Л.В., Жукорський О. М., Костенко О. І., Фененко А.І., Ткач В. В., Смоляр В. І., Дріго В.О., Надобних В. О., Завгородній А. І., Стеценко В.І., Полупан Ю. П., Демчук М. П. Норми та вимоги до утримання великої рогатої худоби високого рівня продуктивності. – К.: Аграрна наука, 2014. – 44 с. – ISBN 978-966-540-383-8.

14. Бесулін В.І. та інш. Птахівництво і технологія виробництва яєць та м'яса птиці. Біла Церква, 2003 -448с.
15. Бородай В.П. та інш. Технологія виробництва продукції птахівництва. – Вінниця, 2006. – 353с.
16. Кочиш І.І., Петраш М.Г., Смирнов С.Б. Птицеводство /учебник/. – М.: Колос, 2003 – 247с.
17. Рубан Б.В. Птицы и птицеводство: учебноепособие, Харьков «Эспада», 2002. – 520с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. nbuv.gov.ua - електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
2. korolenko.kharkov.com - електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.